

Не менш важливою є цифрова критична інфраструктура України. У сучасній війні цифровий простір є окремим театром бойових дій. З початку вторгнення Україна неодноразово зазнавала кібератак на урядові сервери, банківську систему, державні реєстри та телекомунікаційні мережі. Одним із перших масштабних прикладів у період повномасштабної війни стала кібератака 14 січня 2022 року на офіційні урядові вебресурси України, коли було уражено понад 70 державних сайтів, зокрема сайти Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки, Міністерства закордонних справ та інших органів влади [5]. Дана атака була спрямована на дестабілізацію роботи державного управління та створення паніки серед населення. Це ще раз доводить, що навіть тимчасове виведення з ладу урядових порталів могло обмежити доступ громадян до державних сервісів, міжнародної комунікації та кризового управління.

Отже, критична інфраструктура України є об'єктом національної безпеки тому, що вона забезпечує базове існування держави, стійкість суспільства, функціонування економіки, обороноздатність, кібербезпеку та здатність держави чинити опір агресії. Реальні приклади доводять, що сучасна війна ведеться не лише на лінії фронту, а й проти систем, які забезпечують життя держави. Саме тому захист критичної інфраструктури в Україні є одним із головних пріоритетів національної безпеки та виживання країни в умовах війни.

Список використаних джерел

1. Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16 листоп. 2021 р. № 1882-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>.
2. Президент України провів екстрене засідання Ради національної безпеки і оборони щодо ситуації на Каховській ГЕС: *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayini-proviv-ekstrene-zasidannya-radi-nacionaln-83417>.
3. Саніна І. В., Люта Н. Г. Екологічні наслідки підризу греблі Каховської ГЕС і шляхи вдосконалення водопостачання населення. *Мінеральні ресурси України*. 2023. Вип. 2. С. 50–55.
4. Укрзалізниця: офіційний сайт. URL: <https://www.uz.gov.ua>.
5. Кібератака на державні сайти України – що відомо: Суспільне. Новини. URL: <https://suspilne.media/197659-vnoci-hakeri-atakuvali-uradovi-sajti-i-diu/>.

Яковлєва Євгенія Артурівна, здобувач вищої освіти НАВС

Науковий керівник – **Степаненко Сергій Васильович**, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології НАВС, доктор наук з державного управління, доцент

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Ефективність органів державної влади є одним із головних чинників сталого розвитку держави, забезпечення прав і свобод громадян та досягнення цілей публічного управління. В умовах сучасних викликів, таких як: глобалізації, цифровізації та необхідності відновлення постконфліктної держави – питання підвищення ефективності набуває особливої актуальності для сьогодення України.

Метою тез є визначення основних напрямів та механізмів підвищення ефективності органів державної влади на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Вчені зазначають, що ефективно державне управління особливо базується на принципах прозорості, підзвітності, верховенства права та гласності. Відсутність хоча б одного з цих елементів неминує знижує інституційну спроможність державних органів. Саме тому, категорія «ефективність» у сфері публічного управління розглядається тільки у двох аспектах: технічна ефективність – передбачає досягнення максимальних результатів при мінімальних витратах ресурсів та вид алокативної ефективності це оптимальний розподіл ресурсів відповідно до суспільних пріоритетів [1].

Аналіз стану державного управління в Україні має такі системні проблеми:

1. Надмірна бюрократизація та дублювання функцій між органами виконавчої влади. Близько 47 % адміністративних послуг потребують фізичної присутності заявника, що суттєво ускладнює взаємодію громадян з державою.

2. Недостатній рівень цифровізації управлінських процесів. Незважаючи на значні успіхи платформи «Дія», значна частина внутрішнього документообігу на сьогодні ведеться саме у паперовій формі, знижуючи оперативність прийняття рішень.

3. Корупційні ризики знижують довіру громадськості до інститутів держави та спотворюють механізми прийняття управлінських рішень.

4. Нестача кваліфікованих кадрів на державній службі. Відтік компетентних фахівців створює дефіцит управлінського потенціалу в органах державної влади.

Аналізуючи зарубіжну літературу та їх досвід можна виокремити варіанти змін для підвищення ефективності роботи державних органів, а саме:

Цифрова трансформація публічного управління. Розширення можливостей платформи «Дія», запровадження електронного документообігу між усіма органами влади та переведення публічних послуг в онлайн-формат дозволить значно скоротити терміни їх надання.

Реформа системи державної служби. Запровадження конкурсного відбору на керівні посади, прозора система оцінювання результативності державних службовців та підвищення рівня оплати праці у державному секторі сприятимуть залученню висококваліфікованих кадрів [2].

Децентралізація повноважень. Передача значної частини управлінських функцій на рівень об'єднаних територіальних громад підвищує оперативність реагування на потреби населення та посилює місцеву підзвітність. Реформа децентралізації 2015–2020 рр. засвідчила зростання власних доходів громад у середньому на 28% [3].

Посилення антикорупційної інфраструктури. Розбудова незалежних антикорупційних інституцій: НАБУ, САП, НАЗК НПУ – та подальша імплементація стандартів ЄС у сфері доброчесності є передумовою відновлення суспільної довіри до державних органів [4].

Запровадження управління, який буде орієнтованим саме на результат (Results-Based Management). Перехід від контролю витрат до контролю за досягненням ключових показників ефективності дозволяє оцінювати реальний вплив державних програм на добробут суспільства.

Отже, підвищення ефективності органів державної влади є комплексним завданням, що потребує одночасних дій у кількох взаємопов'язаних напрямках: цифровізації, кадровій реформі, децентралізації та зміцненні антикорупційних механізмів. Реалізація зазначених заходів відповідає як внутрішнім потребам розвитку України, так і вимогам євроінтеграційного курсу держави. Перспективою подальших досліджень є розроблення прикладних інструментів оцінювання ефективності органів державної влади в умовах воєнного та постконфліктного відновлення.

Список використаних джерел

1. Оболенський О. Ю. Державне управління : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2020. 480 с.
2. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
3. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування. Міністерство розвитку громад та територій України, 2024. 85 с.
4. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки в Україні: від 20 черв. 2022 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.